

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΟ ΑΔΙΔΑΚΤΟ

Λυσίου, κατ' Έρατοσθένους 1-3.

Το πιο ισχυρό επιχείρημα εναντίον των Τριάντα Τυράννων είναι η εγκληματικότητά τους.

Ο λόγος αυτός του Λυσία είναι άξιος μνείας, για δύο βασικές αιτίες· αφενός είναι ο μοναδικός λόγος που εκφωνήθηκε από τον λογογράφο Λυσία, αφετέρου το θέμα είναι προσωπικό, καθώς ο Ερατοσθένης, όντας ένας από τους Τριάντα τυράννους, σκότωσε τον αδελφό του Λυσία, Πολέμαρχο. Στο προοίμιο του λόγου ο Λυσίας εκφράζει από την μία την δυσκολία του να αποδώσει ορθά τον λόγο του, αλλά από την άλλη εκφράζει την σιγουριά πως θα τό κάνει με τον καλύτερο τρόπο λόγω του πλήθους των εγκλημάτων των Τριάκοντα.

Οὐκ ἄρξασθαί μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὧ ἄνδρες δικασταί, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι· τοιαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἴργασται, ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κατηγορεῖσαι, μήτε τἀληθῆ βουλόμενον εἰπεῖν ἅπαντα δύνασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγορον ἀπειπεῖν ἢ τὸν χρόνον ἐπιλιπεῖν. Τοῦναντίον δέ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. Πρῶτερον μὲν γὰρ ἔδει τὴν ἔχθραν τοὺς κατηγοροῦντας ἐπιδείξαι, ἥτις εἶη πρὸς τοὺς φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν φευγόντων χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πόλιν ἔχθρα, ἀνθ' ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἔξαμαρτάνειν. Οὐ μέντοι ὡς οὐκ ἔχων οἰκείας ἔχθρας καὶ συμφορὰς τοὺς λόγους ποιοῦμαι, ἀλλ' ὡς ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔσης ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐτ' ἐμαυτοῦ πώποτε οὔτε ἀλλότρια πράγματα πράξας νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενημένων τούτου κατηγορεῖν, ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κατέστην, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ τὴν κατηγορίαν ποιήσομαι. Ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι δι' ἐλαχίστων διδάξαι.

ἄπορόν ἐστι + ἀπαρέμφατο (απρόσωπη φράση) : είναι δύσκολο να.. /ἀπείπον, ἀπείρηκα (ὄχι ἄλλοι τύποι, μόνο ΑΟΡ. και ΠΡΚ.) : αποκάμνω, κουράζομαι /ἐπιλείπει ὁ χρόνος : δεν φτάνει ο χρόνος. /ἐναντίος – α –ον : α) αντίθετος, β)εχθρικός. /οἱ φεύγοντες : οι κατηγορούμενοι. /ἀφθονία ἐστι : υπάρχει αφθονία αιτιών. /ἄλλότρια πράγματα : υποθέσεις ὄχι ιδιωτικές, υποθέσεις ξένες, αντίθετες προς εμένα. /ἀθυμία : απελπισία, φόβος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφραστεί από το παραπάνω κείμενο το απόσπασμα : «Τούναντίον δέ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. .... ἀλλ' ὡς ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔσης ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι.».

Μονάδες 10

A2. Ποιοί οι φόβοι του Λυσία να αποδώσει την κατηγορία, αλλά και από πού απορρέει η αυτοπεποίθησή του πως θα τὰ καταφέρει;

Μονάδες 10

B1α. Να γραφεί η αιτιατική ενικού και δοτική πληθυντικού, στο ίδιο γένος, των κάτωθι πτωτικών του κειμένου : μέγεθος, τάληθῆ, φευγόντων, ὄτου, πράγματα.

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ	ΔΟΤΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ

Μονάδες 5

B1β. Να γράψετε από τους κάτωθι ρηματικούς τύπους του κειμένου τον ίδιο τύπο στην ίδια φωνή στον αόριστο και παρακείμενο : ἐπιλιπεῖν, πείσεσθαι, φεύγοντας, πυνθάνεσθαι, ἐξαμαρτάνειν.

ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

Μονάδες 5

B2α. Στο κάτωθι απόσπασμα του κειμένου να βρεθούν τα απρόσωπα ρήματα και τα υποκείμενά τους. Να δηλωθεί και η δοτική προσωπική, αν υπάρχει, και το υποκείμενο των απαρεμφάτων που εξαρτώνται από τα απρόσωπα ρήματα. : «Οὐκ ἄρξασθαί μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι· τοιαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἰργασταί, ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κατηγορήσαι, μήτε τάληθῆ βουλόμενον εἰπεῖν ἅπαντα δύνασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγορον ἀπειπεῖν ἢ τὸν χρόνον ἐπιλιπεῖν. Τούναντίον δέ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. Πρότερον μὲν γὰρ ἔδει τὴν ἔχθραν τοὺς κατηγοροῦντας ἐπιδειξαί, ἥτις εἶη πρὸς τοὺς φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν φευγόντων χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πόλιν ἔχθρα, ἀνθ' ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν.»

Μονάδες 7

B2β. Ποιό το συντακτικό πρόβλημα της κάτωθι μετοχής του κειμένου «λέγοντι»; Πώς θα εξηγούσατε αυτό το πρόβλημα;

Μονάδες 1,5

B2γ. «ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ» : Αυτός είναι β' ὀρος σύγκρισης. Ο α' ὀρος ποιός είναι;

Μονάδες 1,5

